N°. 74. 1847.

BREDASCHE COURANT.

Donderdag 16 September.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD *BREDA*, brengen bij deze ter kennisse der Ingezetenen, dat in den loop dezer maand, door de Heeren Opper-Brandmeesters, vergezeld door den Kommissaris van Policie en den Stads-Architect, zal worden gedaan eene generale Brandschouwing waarbij naauwkeurig zal worden gelet, of de stookplaatsen zijn gezuiverd en of alle brand- en ligt vuurvattende stoffen, op eenen genoegzamen afstand van de schoorsteenen en stookplaatsen zijn verwijderd en geborgen; met uitnoodiging om gemelde Opper-Brandmeesters in hunne te doene inspectie geenzins te belemmeren, en met waarschuwing voorts, dat allen en een iegelijk zonder onderscheid, die zullen worden bevonden te zijn in contraventie van het Reglement op het weren van brand, zullen worden beboet en gestraft, overeenkomstig de bepalingen tegen de overtreders gestatueerd.

BREDA, den 13. September 1847.

DE ROY, vt.
Ter ordonnancie van dezelven,
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHAUIKES.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 14den September.

Zaturdag ll. is de hertogin *van Aumale* bevallen van een' zoon, welke den naam heeft ontvangen van Hertog *van Guise*. De jongeborene is te St. Cloud door den Aartsbisschop van Parijs gedoopt.

Men maakt de opmerking dat het de eerste maal is dat de naam van Hertog *van Guise* gegeven wordt aan een der Prinsen uit het Bourbonsche huis. Tot dusver werd die naam uitsluitend gedragen door Prinsen gesproten uit het vorstelijk stamhuis van Lotharingen.

— Het gerucht heeft zich verbreid, en schijnt, alhoewel het tegengesproken is, toch waar te zijn, dat de Hertog *van Nemours*, dezer dagen op de jagt zijnde, ligt gewond is, door eenige hagelkorrels, die van een losgaand jagtgeweer hem in het aangezigt vlogen.

— Men verzekert, dat het besluit, waarbij de heer *Guizot* tot voorzitter van den raad benoemd wordt, in de aanstaande week in den *Moniteur* zal verschijnen. Ook beschouwt men als vastgesteld de benoemingen van den graaf *Daru*, pair van Frankrijk, tot minister van openbare werken, en van den heer *Muret de Bort* tot minister van landbouw en koophandel. De heer *Jayr* zou lid van de rekenkamer worden en de heer *Cunin Gridaine* een ambteloos leven leiden.

— De Gezant van Perzië, die sedert eenigen tijd te Parijs verwacht wordt, en voor wien de regering de vertrekken van het Elysée-Bourbon in gereedheid heeft doen brengen, is den 7 dezer met het stoomkorvetschip *Cuvier* te Marseille aangekomen; het gevolg van den gezant bestaat uit vijftien personen.

— Het bewind moet thans de tijding ontvangen hebben, dat *Abd-el-Kader*, na de overwinning van Taza, zich ter naauwernood den tijd gegeven heeft, om een' genoegzaam sterk garnizoen in die stad te leggen, en met geforceerde marschen naar Fez voortgerukt is. Men verwachtte te Algiers met elk oogenblik de tijding, dat Fez de poorten voor den Emir geopend had.

De *Moniteur Algérien* van den 5, schijnt het gewigt der gebeurtenissen te willen bemantelen en zegt, dat *Abd-el-Kader* wel zeer goed ontvangen is door de bewoners van Taza, maar dat hij zich eigenlijk niet meester gemaakt heeft van de stad, en dat er geene vijandelijkheden hebben plaats gehad.

Men verzekert, dat de generaal *Bedeau* aan de regering kennis heeft gegeven, dat de Keizer van Marocco onmogelijk, zonder vreemde hulp, aan *Abd-el-Kader* weêrstand zal kunnen bieden; hij wenschte dus de toezending van 15,000 man. Men meent te weten, dat de regering hierop werkelijk tot de overzending, wel niet van 15,000, maar echter van 12,000 man besloten heeft.

De hertog *van Aumale* zal tegen het einde der volgende week naar Algerie vertrekken.

— De sedert eenige dagen in de Fransche bladen verspreide geruchten, volgens welke ook in het hertogdom Lucca bewegingen zouden hebben plaats gehad, hebben zich ten deele bevestigd. Het ministeriële *Journal des Débats* meldt daaromtrent het volgende:

» Wij vernemen dat de bevolking der stad Lucca den 1sten September in opstand geraakt is, ten gevolge van willekeurige inhechtenisnemingen, welke op last en onder de oogen van den Erfprins hadden plaats gehad. De Erfprins van Lucca is, gelijk men weet, gehuwd met de dochter der Hertogin van Berry.

» De Prins, zich naar het zomerverblijf des Hertogs van Lucca te San Martino begeven hebbende, is een volkshoop van 5 of 6000 menschen derwaarts getrokken en heeft het rijtuig van den Prins met steenworpen vervolgd. Daar het oproer een ernstig aanzien begon te verkrijgen, hebben de ministers van den Hertog er levendig op aangedrongen, dat aan de publieke opinie eenige voldoening zou worden gegeven, onder bijvoeging dat zij in geval van weigering hun ontslag zouden nemen. De hertog heeft aan hunne vertoogen het oor geleend en de volgende proclamatie uitgevaardigd:

» » Wij *Karel Lodewijk van Bourbon*, Infant van Spanje, Hertog van Lucca, enz.

» Aan onze welbeminde onderdanen:

» Wij willen over u regeren niet door vrees maar door liefde; niet door het geweld, maar door weldaden, en daarom openen wij voor u ons vaderlijk hart.

» Wij zijn dienvolgens geneigd, om, in navolging van de in het naburige Toscane ontworpen verbeteringen, ten spoedigste al datgene in overweging te nemen wat uw welzijn kan bevorderen, om u reeds vooraf te voordeelen welke daaruit kunnen ontspruiten, deelachtig te maken.

» In afwachting daarvan, kondigen wij u de oprigting eener gewapende burgerwacht aan, welke voor de bewaring der openbare rust noodzakelijkheid is. Ook hebben wij reeds aan onzen staatsraad, die door de beste gevoelens bezield is, de noodige bevelen gegeven, om ons zoodra mogelijk alle hervormingen voor te stellen, geschikt om uwe regtmatige wenschen te vervullen, en te voldoen aan ons levendig verlangen, om u voor het tegenwoordige en voor de toekomst te bevredigen.

» Stelt daarom een volkomen vertrouwen in deze liefderijke woorden van uwen Vader en Souverein, die opregtelijk uw welzijn wil en slechts diegenen uwer medeburgers ten deze raadpleegt, die uwe meeste liefde en achting bezitten.

» Gegeven te San Martino in Vignale, den 1sten September 1847.

» KAREL LODEWIJK." "

» Ten gevolge van de bekendmaking van dit stuk en van de vrijlating der in hechtenis genomenen is de rust oogenblikkelijk hersteld; des avonds is er in de hoofdstad een plegtig Te Deum gezongen en is de stad verlicht geworden. Den volgenden dag zijn uit Livorno, Pisa, Pescia en andere naburige steden, duizenden van jongelieden met muzijk naar Lucca getrokken, om aan de aldaar heerschende vreugde deel te nemen; de orde is verder niet gestoord geworden.

» Wij hebben tevens vernomen, dat den 3den September te Messina en te Reggio, in het koningrijk der beide Siciliën, eene

volksbeweging heeft plaats gehad. Die onlusten hebben intusschen geenerlei gevolgen gehad, en twee regimenten infanterie, die zich daar ter plaatse bevonden, zijn voldoende geweest om ze te onderdrukken. Te Napels was men geenszins beducht voor de gevolgen dezer voorbijgaande beweging, echter waren versterkingen naar Sicilie gezonden."

— Nadere tijdingen uit Lucca melden dat de Hertog, na bovengemelde concessien verleend te hebben, tot inkeer gekomen is, en de wijk genomen heeft naar Massa, tot het Modeensche gebied behoorende, en aldaar verklaard heeft dat hem genoemde beloften met geweld waren afgeperst en hij niet voornemens was ze te houden. Zulks verwekte natuurlijk groot misnoegen. Eene aanzienlijke deputatie begaf zich naar den Hertog, om hem uit te noodigen naar zijne Staten terug te keeren. De Hertog heeft op dien stap geantwoord door een regentschap te benoemen. De raad van ministers heeft dat besluit niet willen afkondigen. De gisting nam hierop te Lucca geweldig toe; men sprak er reeds van om 's Prinsen inkomsten in beslag te nemen, zijn paleis in bewaring te stellen; eene menigte lieden snelde uit den omtrek toe; honderde vrouwen doorliepen de straten, met het pauselijk vaandel aan het hoofd. Er was eigentlijk geen bestuur, en men wist niet hoe de opgewonden menigte te leiden, toen in den namiddag van den 3den de Hertog, vergezeld van den Erfprins, eensklaps in de hoofdstad terugkeerde en met veel vreugdebetooning ontvangen werd.

Het gebeurde te Lucca is, gelijk men verwachten kon, niet zonder invloed in Toscane gebleven. De ingezetenen van Livorno, die bij honderden het gebeurde te Lucca hadden bijgewoond, hebben op nieuw eene demonstratie, veel krachtiger dan te voren, ten behoeve der nationale garde gedaan. Eene deputatie is onverwijld naar Florence vertrokken, om die organisatie te vorderen. De regering heeft dit dadelijk toegestaan. Gelijk te verwachten was, heeft zulks tot groote vreugdebetooningen aanleiding gegeven. Den 4den was voornamelijk aan feesten gewijd. Meer dan 10,000 man waren onder de vanen vereenigd, en omringden de borstbeelden van *Pius IX* en *Leopold II*. Muzijkkorpsen, vergezeld van toortsen, doorliepen de stad gedurende een gedeelte van den nacht. Alle huizen waren verlicht en prijkten met vlaggen. Alles is zonder de minste stoornis der orde afgeloopen. Den 8 zou er een tweede volksfeest plaats hebben, waaraan alle dames, in het wit gekleed en met de nationale kleuren versierd, zouden deel nemen.

— Volgens bijzondere berigten uit Genua van den 9den dezer, heeft aldaar den avond te voren eene politieke demonstratie plaats gehad. Een driehonderdtal lieden, naar gezegd wordt van de aanzienlijkste klasse, heeft zich in geregelden optogt naar het monument begeven dat ter gedachtenis van de verdrijving der Oostenrijkers is opgerigt, heeft aldaar geknield en dat gedenkstuk gekust. Vervolgens heeft deze kern, die allengs tot een getal van wel 10,000 personen aangroeide, een aantal straten doorloopen, allerlei kreten slakende, zooals: *Leve Pius IX en Karel Albert; leve de Italiaansche onafhankelijkheid! de kardinalen Ciacchi en Ferretti! leve de Toskaners en Luccaners!* Ook het standbeeld van *Columbus* werden eerbewijzen toegebragt, en de Sardinische en Pauselijke vaandels rondgedragen. De geestdrift was algemeen.

— Berigten uit Madrid tot den 8sten September vermelden, dat er reeds verdeeldheid in het nieuwe kabinet zou zijn ontstaan; het zou in twee partijen zijn verdeeld, aan de eene zijde de heeren *Salamanca* en *de la Escorsura*; aan de andere de heeren *Cordova, Ros de Olano* en *Goyena*. — Volgens geruchten, die echter niet geloofd werden, zou van de zijde des Hertogs *van Montpensier*, namens Frankrijk, reeds geprotesteerd zijn tegen de algemeene amnestie. — De berigten uit Katalonien bleven ongunstig luiden.

— Ter beurze waren genoteerd: 5 pCt. 114,70; 3 pCt. 75,95; Nap. renten 100,70; Rom. L. 96$^3/_4$.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 13den September.

Omtrent de reis van den Koning van Pruissen verneemt men, dat Z. M. den 3den Ischl verlaten had, en over Gratz en Triëst den 6, des morgens ten 10 ure, met het stoomschip *Imperatore*, te Venetie is aangekomen. Hoogstdezelve, reizende onder den naam van graaf *von Zollern*, behield het grootste *incognito*, en had zijn intrek in het hotel *Danieli* genomen. Dadelijk na zijne aankomst hadden zich de vice-admiraal, Aartshertog *Frederik*, en de zonen van den Onderkoning naar het hôtel begeven om Z. M. te begroeten. Het verblijf des Konings zou slechts drie dagen duren.

— Geen Beijersch dagblad heeft de Koninklijke ordonnantie medegedeeld, waarbij *Lola Montès* tot gravin wordt benoemd. Een groot aantal personen heeft daaruit aanleiding genomen, om zich te verschoonen, een bezoek bij de nieuwe gravin af te leggen. Men verzekert, dat onderscheidene adellijken, bij welke zij hare kaart had gezonden, die kaart hebben teruggezonden met de woorden achter op geschreven: «Wij kennen geene gravin *von Landsfeld*.»

— De Zwitsersche landdag heeft den 9den dezer, op voorstel der commissie, belast met het voorstellen van maatregelen tot uitvoering van het besluit tegen het afzonderlijk verbond, met 12 en twee halve stemmen besloten, zijne zittingen tot den 18den October te verdagen, en de vergadering niet te sluiten, gelijk van de zijde der katholijke kantons was voorgesteld. Bij het uiteengaan der vergadering, heeft de Voorzitter eene korte aanspraak gehouden, waarin hij te kennen gaf dat de landdag de aanhangige vraagstukken regtens beslist hebbende, de feitelijke oplossing daarvan niet achterwege zou blijven.

— Berigten uit Athene van 30 Augustus, bevestigen de vroeger medegedeelde tijding van het spoedig onderdrukken van den opstand op het eiland Euboea, ten gevolge van het kwetsen en de vlugt van *Griziotis* en zijner voornaamste aanhangers. Het was aan dezen gelukt de oostkust van Euboea te bereiken, van waar zij zich naar het eiland Scio hadden laten overbrengen. Het landvolk op eerstgenoemd eiland keerde allengs tot zijne gewone bezigheden terug, echter had men het voorzigtig geoordeeld de derwaarts gezonden troepen vooreerst nog daar te doen blijven.

BELGIE.

BRUSSEL, den 14den September.

De Koning zal zich tusschen den 20 en 22sten naar het kamp van Beverloo begeven.

— De Minister van binnenlandsche zaken heeft het programma voor de Septemberfeesten openbaar gemaakt. Donderdag den 23sten zal de godsdienstige plegtigheid plaats hebben en zullen de tentoonstellingen van de nijverheid en den landbouw geopend zijn; Vrijdag, wedstrijden der boogschutterijen en wedrennen, benevens eene openbare zitting van de afdeeling schoone kunsten der Koninklijke Akademie van wetenschappen; Zaturdag, uitdeeling der prijzen, Zondag, concerten, wedrennen, landelijk feest, illuminatie, enz.

Van de zijde der bewindslieden wordt verzekerd, dat het militaire schouwspel, bij de omwentelingsfeesten, zeer luisterrijk zal zijn, en dat men er prijs op stelt, om bij die gelegenheid aan de alsdan in die stad vereenigde vreemdelingen te toonen, over welke militaire magt België kan beschikken. Zoo gemeld wordt, zullen bij die gelegenheid, op onderscheidene punten 26 bataljons en 21 eskadrons vereenigd worden, met 9 bespannen batterijen; een en ander begroot op 20 à 30,000 man, die een spiegelgevecht zullen houden, onder de bevelen van de generaals *l'Olivier* en *Prisse*.

— Omtrent de daders van den moord van St. Gery is nog niets naders bekend, en het schijnt, dat men met het onderzoek nog niet ver gevorderd is, vermits van regeringswege eene premie van 3000 fr. is uitgeloofd, voor het ontdekken der schuldigen.

— De opbrengst van den ijzeren spoorweg gedurende het eerste halfjaar 1847 heeft bedragen 6,619,995 fr.; in 1846 was deze opbrengst 5,864,026 fr.; in 1845 5,482,958 fr.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 15den September.

Volgens berigten uit Silezië, heeft het oogstfeest te Heinrichau, Zondag den 5den, met veel plegtigheid plaats gehad. Z. M. de Koning, H. K. H. Prinses *Albert* van Pruissen, die uit Kamenz derwaarts was gekomen, vele aanzienlijken en eene overgroote menigte, die uit de omliggende plaatsen was zamengevloeid, woonden dit feest bij. De feestelijke optogten der maaijers en der jagtbeambten, door muzijkkooren voorafgegaan, leverden een fraai schouwspel op. Zij boden den Koning sierlijk gevlochten kransen aan; het danklied voor den gezegenden oogst, door de maaijers en maaisters aangeheven, was treffend, en maakte een diepen indruk, zoodat H. K. H. de Prinses hare tranen niet weerhouden kon. Weldra echter maakte deze ernstige stemming voor de vreugde plaats, toen de tentoonstelling van het vee (Thierschau) een aanvang nam. De uitmuntendheid der in de verschillende bezittingen aangefokte runderen, wekte de algemeene bewondering. Daarna werd er op de kloosterplaats gedanst, en de vreugde der feestvierenden ten top gevoerd, toen de hooge gasten aan dien dans deel namen. Des avonds had er in het logement *de Gouden Kroon* een groot bal plaats voor al de beambten op de Koninklijke goederen. In het onthaal bij dit feest, was op des Konings kosten rijkelijk voorzien. Den 8 heeft Z. M. een bezoek te Kamenz afgelegd; Hoogstdeszelfs afreis was tegen den 11den bepaald; Z. M. zou zich naar Weimar begeven.

Z. M. de Koning wordt aanstaanden Dingsdag, den 21sten dezer, in deze residentie terugverwacht.

— Men schrijft uit 's Gravenhage van den 12:

»Het Nederlandsche oefenings-smaldeel, onder bevel van Z. K. H. prins *Hendrik*, bestaande uit de fregatten *Prins van Oranje*, gekommandeerd door Z. K. H. zelven, *Sambre*, kapitein ter zee *H. Ferguson*, en *de Rijn*, kapitein *F. A. Jöhr*, korvet *Juno*, kapitein-luitenant *W. Stort*, en schoener *Saparoea*, luitenant ter zee 1ste klasse *A. D. Kluyskens*, is den 10 ter reede van den Helder aangekomen. Omstreeks 11 ure is Z. K. H. aan wal gegaan, en zijn de aanwezige militaire en burgerlijke autoriteiten aan Hoogstdenzelven voorgesteld; waarna Z. K. H. het maritime etablissement en de in garnizoen liggende divisie mariniers in oogenschouw heeft genomen. Z. K. H. is gisteren avond ten $6^1/_2$ ure langs den spoorweg in deze residentie aangekomen, om zich, na een kort verblijf alhier, verder te begeven naar Soestdijk, ten einde aldaar Zijnen Koninklijken broeder af te halen, en dezen met het schip onder zijne bevelen, over te brengen naar Madera.

— Naar men meldt heeft Z. H. de Paus den heer *J. Zwijsen*, Bisschop van Gerra in *partibus infidelium*, coadjutor c. j. s. van Mons. den Bisschop van Emaus, vicaris-generaal van 's Hertogenbosch, bestuurder van het dekanaat Cuyck, Nijmegen, Druten, Ravestein en Megen, en pastoor te Tilburg, benoemd tot nuntius *ad interim* van den H. Stoel bij het Nederlandsche Hof, ter vervanging van Mons. *Ferrierri*, die tot andere functien is geroepen.

— Men verzekert dat de baron *Schimmelpenninck*, die tot gouverneur der provincie Gelderland benoemd is, voornemens is te bedanken voor de thans door hem bekleed wordende betrekkingen van lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal en van kanselier der beide Ridderorden.

— Bij Koninklijk besluit van den 23sten Augustus 1847, n°. 81, is benoemd tot ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Haaren (Noord-Braband) de heer *J. M. Terlaag*, uitgevallen geëmploijeerde van het provinciaal bestuur van Noord-Braband.

— Zijne Majesteit heeft, bij besluiten van den 6den dezer, n°. 61 en 62, goedgevonden:

1°. aan den militairen intendant van de 2de klasse, belast met de dienst in de 2de militaire directie, *J. W. Piepers*, op het daartoe door hem gedaan verzoek, te rekenen van den 1sten October aanstaande, het pensioen te verleenen, onder toekenning van den rang van militair intendant der 1ste klasse (kolonel) zonder bezwaar der schatkist, en met vergunning om de uniform van het korps militaire intendanten voortdurend te blijven dragen; en

2°. den militairen intendant der 2de klasse *J. van Oosterhoudt*, thans het traktement van non-activiteit genietende, te rekenen van 1 October aanstaande, weder in active dienst te herplaatsen, en hem te belasten met de dienst in de 2de militaire administrative directie.

— De Minister van Finantien heeft den 12 Augustus ll. de volgende circulaire gezonden aan de arrondissements-directeurs en directeurs der directe belastingen, afdeeling registratie en domeinen:

»Sedert het in werking brengen der Nederlandsche wetboeken zijn over de toepassing der wetten op het regt van zegel, van registratie, van hypotheek en van successie gewigtige vraagpunten ontstaan.

»Beslissingen, welke eene vroegere reeks van arresten, in gelijken zin gewezen, als eene gevestigde jurisprudentie had doen beschouwen, zijn door nieuwe uitspraken, in eenen geheel anderen zin, omvergeworpen.

»Het is voor den ambtenaar van de registratie van belang, dat hij de zich vormende regtsbegrippen naauwlettend gadesla; op de denkbeelden lette, welke bij de regtbanken hebben ingang gevonden, en welke, gepaard met de arresten van den Hoogen Raad, bestemd zijn, om éénmaal eene nieuwe jurisprudentie te vormen.

»Hoezeer de ambtenaren ook in andere verzamelingen en periodieke werken gelegenheid vinden, om op de hoogte der jurisprudentie te blijven, heb ik het evenwel niet ondienstig geoordeeld, de aandacht der ambtenaren te vestigen op eene *Verzameling van Arresten van den Hoogen Raad der Nederlanden*, uitgegeven door den heer *Joan van den Honert* Th. z., weleer procureur bij den Hoogen Raad en bij het Provinciaal Geregtshof in Holland, thans hoofd-commies bij het departement van Justitie, verkrijgbaar te Amsterdam bij *L. van der Vinne*; een werk, van hetwelk eene afzonderlijke afdeeling uitsluitend aan de *zegel-, registratie-* en *successie-regten* is toegewijd, en dat zich ook daardoor als bijzonder bruikbaar aanbeveelt, dat het zich niet tot eene bloote analyse der arresten bepaalt, dikwijls het kenmerk der bijzondere begrippen en voorstellingen van den schrijver dragende, maar den volledigen inhoud der regterlijke beslissingen bevat, gepaard met de uiteenzetting der middelen van partijen en der conclusien van het openbaar ministerie, waardoor deze verzameling eenmaal een der beste commentariën tot opheldering en toepassing van 's Lands belasting-wetten zal uitmaken."

— De Hooge Raad heeft dezer dagen weder eene nieuwe questie over de toepassing van de zeven-kinderen-wet beslist. Een vader namelijk, wiens zevende kind nog onder vigueur der wet van Nivôse was geboren, doch die, na de invoering der intrekkingswet, een zoon ter opvoeding door den Staat had aangewezen, verlangde toelating, om te dier zake kosteloos te procederen. De Hooge Raad heeft echter dat verzoek *ex meritis causae* afgewezen, zoodat hij, die vroeger het regt had om, gedurende drie maanden na de geboorte van zijn laatste kind, den last der opvoeding van een tienjarigen zoon aan den Staat over te dragen, het faveur van dien termijn dadelijk bij het in werking komen der nieuwe wet heeft verloren.

— Ten gevolge eener missive van Z. Exc. den Minister van Justitie, van den 16 Augustus ll., houdende, dat, volgens ingekomen berigt, door de boek- en steendrukkers *F.* en *E. Gyselynck*, te Gent, aan de boekhandelaren hier te lande is rondgezonden eene lijst van inteekening op eene uitgave der volledige werken van Mr. *W.* en Vrouwe *K. W. Bilderdijk*, welke zij voornemens zijn, bij maandelijksche afleveringen uit te geven, en waarvan zij de bestelling buiten 's lands waarborgen, heeft Z. Exc. de Minister van Finantien, bij resolutie van den 25 Aug. ll., de respective heeren arrondissements-directeurs der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen uitgenoodigd, om de aandacht van de daarbij betrokkene ambtenaren te vestigen op den mogelijk aanstaanden ongeoorloofden invoer van de bovenbedoelde werken, waarvan verschillende uitgevers hier te lande het kopijregt hebben verkregen, en zulks met herinnering aan de gegevene inlichting bij het 2de lid der resolutie van den 16 Junij 1846, waarbij de bedoelde arrondissements-directeurs zijn uitgenoodigd, om de daarbij betrokkene ambtenaren te elucideren, dat, wanneer onder de ten invoer aangegeven wordende boeken, wederom zoodanige worden aangetroffen, die als nadruk door hen worden beschouwd, zij dezelve niet moeten aanhalen, noch proces-verbaal opmaken, maar zich vergenoegen, dezelve boeken voorloopig aan te houden, en onverwijld aan de ambtenaren van de plaatselijke politie daarvan kennis te geven, ten einde deze kunnen handelen volgens hunne instructien, zoals bij de resolutie van den Minister, van den 14 Februarij 1844, n°. 64, is voorgeschreven.

— Zondag namiddag is er in de gemeente Hendrik Ido-Ambacht, nabij Dordrecht, brand ontstaan, waardoor de vlasstelling van de Wed. *H. van der Stel* met al den voorraad van vlas en zaad vernield is.

— Uit Nijmegen schrijft men van den 14. September:

»Door het toenemen van het aantal zieke militairen, in de provincie Zeeland gestationeerd, zijn de zieken-inrigtingen in de verschillende garnizoens-plaatsen niet meer genoegzaam, om al de lijders behoorlijk te verplegen. Het is mede uit dien hoofde, dat de militiens der ligting van 1845, die dezer dagen tot het bijwonen der najaars-oefeningen bij het in gem. provincie in bezetting zijnde gedeelte van het 3de regiment artillerie onder de wapenen zijn opgekomen, onverwijld met groot verlof naar hunne haardsteden zullen worden teruggezonden."

— Uit de Langstraat schrijft men dat in die streken thans vele zieken zijn. Vele gemeenten zijn door gal-zenuwzinkingkoortsen bezocht, waarvan reeds vele lijders het slagtoffer geworden zijn. Men twijfelt niet of de geneeskundige commissie zal het noodige onderzoek doen en doelmatige middelen beramen om den voortgang der ziekte zooveel mogelijk tegen te gaan.

— Men schrijft uit Rotterdam: »De omstreken dezer stad, voornamelijk in het overmaassche, Charlois, Zwijndrecht, enz., worden thans zeer door ziekten geteisterd. Vele gevaarlijke koortsen en typhus heerschen daar in eene ergen graad, zoodat de landlieden gebrek aan volk hebben, om de nog op het land staande vruchten en oogst binnen te halen."

— Ter opneming van zieken wordt thans te Amsterdam ook een gedeelte der kazerne Oranje-Nassau, op de Schans, bij de Muiderpoort, ingerigt. Ten gevolge van het minder getal zieken, hetwelk sedert eenigen tijd, om hun meerdere ruimte en lucht te verschaffen, in elke der ziekenzalen van het gasthuis geplaatst wordt, was de omvang van dat gebouw daartoe ontoereikend geworden.

— Zondag morgen had te Hellevoetsluis een droevig ongeluk plaats. De brievenboot van het aldaar ter reede liggend transportschip *Willem Frederik Hendrik* sloeg, onder het naar den wal zeilen, om, en drie menschen verloren daarbij het leven.

— Den 11den dezer werd in de zaal *Diligentia* te 's Hage het 75jarig bestaan der tegenwoordige afdeeling van de Hollandsche Maatschappij van fraaije kunsten en wetenschappen, *kunstliefde spaart geen vlijt*, plegtig gevierd. Genoodigden van andere letterkundige vereenigingen, zoo van binnen als buiten de stad, woonden die plegtigheid bij.

De heer *D. Veegens* herinnerde het ontstaan en de lotwisselingen dezer Maatschappij, gesticht in den tijd, toen Nederlands letterkunde zich weder uit een maar al te langdurigen staat van matheid ophief; toen *Bilderdijk* en *Bellamy* nieuwe vlugt zouden geven,

van der Palm veerkracht en smaak aan het proza bijzetten, *van Roijen*, *Scharp* en zoo vele anderen tot opbouw der vaderlandsche letteren werkzaam zouden zijn. Onder hen welke bepaaldelijk deze vereeniging geschraagd hebben, behooren twee nog levende getuigen, namelijk de graaf *van der Duyn van Maasdam*, die het feest bijwoonde, en de heer *H. Tollens Cz.*, die daarin door ongesteldheid verhinderd werd.

Na den afloop der redevoering droeg de heer mr. *A. Beeloo* een krachtig dichtstuk voor, waarin het stichtingjaar der Maatschappij, 1772, hem aanleiding gaf om het oog op de merkwaardige jaren van twee eeuwen vroeger, 1572 en 1672, te vestigen. Diep was de indruk, door de redevoering en het dichtstuk gemaakt, en beide werden luide toegejuicht door de talrijk opgekomenen ter bijwoning van dit feest, dat aan zoo schoone en luisterrijke herrinneringen onzer letterkunde gewijd was.

— De *Nederlandsche Stoompost* neemt uit een Engelsch tijdschrift over, dat aan 74 spoorwegen in Engeland en Ierland een personeel van 47,218 menschen verbonden is. Deze 74 spoorwegen doorloopen een afstand van 5305 mijlen, en langs dien weg worden 1014 stations-gebouwen geteld.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 13 September.

TARWE tot vorige prijzen met weinig handel: 128 ℔ bonte Pools. *f* 405; 128 ℔ puike dito *f* 435; 136 ℔ N. Brunsw. *f* 370; 135 ℔ N. Mecklenb. *f* 368; 124 ℔ roode Silesische *f* 347.

ROGGE tot vorige prijzen met veel handel op speculatie. Er is verkocht: in Entrepôt 120 ℔ puike Petersb. *f* 215; 116, 117 ℔ mindere dito *f* 198, 200; en in Consumtie: 117 ℔ Archang. *f* 208; 117, 118 ℔ Petersb. *f* 205, 208; 124, 126 ℔ N. Inlandsche *f* 248, 262.

GARST prijshoudende: 112, 113 ℔ N. Holst. *f* 237, 240; N. Zeeuwsche Winter *f* 180; 92 ℔ N. Vriesche dito *f* 152.

HAVER in één doen; 83 ℔ j. fijne *f* 145; 86 ℔ N. dito *f* 150.

BOEKWEIT als voren: 120, 124 ℔ N. Holst. *f* 265, 283; 123 ℔ N. Vriesche *f* 280; 115 ℔ dito *f* 250; 120 ℔ Groninger Zand *f* 265.

KOOLZAAD: Oostvriesch 58 P. vl.; op 9 Vat., in Sept. en Oct. 64 P. vl.

LIJNZAAD prijshoudend: 105 ℔ Arch. *f* 290; 108, 109, 110, 112, 113 ℔ Petersb. *f* 313, 320, 325.

RAAPOLIE: op 6/w. *f* $37\frac{1}{4}$; Vlieg. *f* $36\frac{1}{4}$ à 36; in Mei eerstk. *f* $36\frac{1}{2}$ à $\frac{3}{4}$; Oct. en Nov. *f* $36\frac{1}{4}$; Dec. *f* $36\frac{1}{4}$ à $\frac{1}{2}$.

LIJNOLIE: op 6/w. *f* $32\frac{3}{4}$; Vlieg. *f* $31\frac{3}{4}$. — HENNEPOLIE: op 6/w. *f* 34.

RAAPKOEKEN: *f* 80 à 84. — LIJNKOEKEN: *f* 10 à 13.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA,

VAN DEN 14. SEPTEMBER 1847.

Het Nederl. Mudde Tarwe	van *f* 10,10	tot *f* 11,00.
Het dito dito Rogge (Nieuwe)	» » 7,80	» » 8,30.
Het dito dito Rogge (Oude)	» » 0,00	» » 0,00.
Het dito dito Boekweit (Oude).	» » 0,00	» » 0,00.
Het dito dito Boekweit (Nieuwe)	» » 6,90	» » 7,10.
Een grof Tarwe-brood, van een pond Nederl.		» 0,19.
Een lucht Tarwe-brood, van zeven oncen vijf lood Nederl.		» 0,19.
Een Fransch- of Witte-brood, van een pond Nederl.		» $0,29\frac{1}{2}$.
Een Rogge-brood, van 3 pond Nederl.		» 0,32.
Een Nederl. pond Tarwe meel		» 0,38.
Een dito pond grof Tarwe-meel		» 0,19.
Een dito pond Boter		» 0,84.
Nieuwe Zand-Aardappelen (Vat of Mudde).	*f* 2,00	tot *f* 2,80.
Het 1000 Eiken Telhout		» 2,80.
Het 1000 Doof Hout		» 2,30.
De kar Spaanders		» 2,95.
De » Struiken		» 3,50.
De 100 Mutsaard		» 3,10.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (14 *September*) was de fondsnotering: Ned. $2\frac{1}{2}$ pCt. $54\frac{15}{16}$; 3 pCt. $66\frac{3}{4}$; dito op resc. 67; 4 pCt. $86\frac{5}{8}$; Handelm. $166\frac{5}{8}$; Aand. Holl. Spoorweg 102; Spanje Ardoins $15\frac{3}{4}$; dito van 510 p. st. $15\frac{1}{16}$; dito Onbep. St. $14\frac{9}{16}$; 3 pCt. $29\frac{1}{2}$; 3 pCt. Binnenl. à 6/m. $23\frac{3}{16}$; Coupons Ardoins $13\frac{1}{4}$; Portugez. 4 pCt. $25\frac{3}{4}$; Rusland 5 pCt. $104\frac{3}{8}$; dito van 1828—29 $104\frac{3}{8}$; Certif. 1831 en 33 $95\frac{7}{8}$; 4 pCt. bij *Hope* $89\frac{1}{2}$; Id. bij *Stiegl.* $88\frac{3}{8}$; Oostenr. Metall. $101\frac{3}{4}$; Id. $2\frac{1}{2}$ pCt. $51\frac{5}{8}$ Mexiko $18\frac{1}{8}$.

Advertentiën.

*** GETROUWD:

JOH^s. MENSE CZ^n.,
van *Breda*,
en
J. G. WILSON.

LEUR,
15 September 1847.

*** Heden beviel voorspoedig van eene welgeschapene *DOCHTER*, J. J. VAN DEN KIEBOOM, geliefde Echtgenote van

Eg^s. J. A. KERSTENS,
Brouwer.

BREDA,
den 15 September 1847.

*** OFFICIEREN van de VOEDINGSKOMMISSIE des 7de Regiment Infanterie, zullen op *Maandag den* 20. *September a. s.*, ten 12 uren 's middags, ten Burele van den Kolonel, in het Statengebouw, publiek AANBESTEDEN:

Het LEVEREN van **AARDAPPELEN** en **WINKELWAREN**, (ieder afzonderlijk) ten dienste van gezegd Regiment.

De Voorwaarden liggen van heden af aan, van 12 tot 2 uren, ter inzage op gemeld Bureau.

BIJ L. E. BOSCH & ZOON TE UTRECHT,
IS VAN DE PERS GEKOMEN,
en alom verkrijgbaar gesteld:

I. MOEDER EN KIND,

ZANGEN DER LIEFDE

DOOR

F. WIJSMAN. *f* 2,00.

Dit fraaije BOEKWERK is op de Tentoonstelling van *Inl. Kunst en Nijverheid* te bezigtigen geweest. Door groote moeite en kosten, aan deze uitgave besteed, is dezelve zoo fraai mogelijk geworden, en daarbij geheel ingerigt om tot geschenk te dienen.

II. SOUVENIRS POÉTIQUES

DÉDIÉS A

M^r. LE VICOMTE DE CHATEAUBRIAND,

PAR

AUGUSTE CLAVAREAU. *f* 1,60.

III. DE VLINDER, N°. 8,

KEUR VAN HISTORISCHE EN ROMANTISCHE VERHALEN.

Prijs per jaargang van 12 deeltjes *f* 3,60.

Dit maandschrift bevat, behalve eene keur van romantische stukken, eene rubriek getiteld DE MAAND, in welken men steeds het gebeurde van de verloopene maand aangeteekend vindt.

DE MAAND van het thans verschenen nommer bevat onderanderen eene beschrijving van het Zangersfeest te Arnhem en van den moord des hertogs *de Praslin.* Bij dit laatste is een platte grond gevoegd van het terrein des moords, zoodat men gemakkelijker den loop der zaak zich kan voorstellen.

EN **IV.** DE DRIE EERSTE AFLEVERINGEN VAN DEN NIEUWEN

SPEKTATOR,

KRITIESCH EN HISTORISCH KUNSTBLAD.

Waarvan elken 15. der maand eene aflevering verschijnt.

*** Bij den Boekhandelaar J. J. TIJL, te *Zwolle*, is van de pers gekomen en alom te bekomen:

MIJNE REIS-PORTEFEUILLE OF OMZWERVINGEN

DOOR

OVERIJSSEL,

IN 'T NAJAAR VAN 1846.

DOOR **H. BOOM**, NEEF VAN DEN DRENTSCHEN ASSESSOR.

De prijs voor de Inteekenaren is *f* 1. buiten Inteekening *f* 1.25. De Inteekening blijft nog opengesteld tot het in 't licht verschijnen der 2^e Aflevering.

P.S. *De tweede aflevering is reeds ter perse en geeft ook een naauwkeurig berigt aangaande den beruchten Twentschen moordenaar,* HUTTEN KLAAS, *op den 3 Sept.* 1775, *buiten Oldenzaal geradbraakt.*

LEES-INRIGTING

VOOR

DAGELIJKS VERSCHIJNENDE DAGBLADEN,

VOOR DRIE, ZES EN TWAALF MAANDEN ABONNEMENT,
BIJ BROESE & COMP., TE *BREDA*.

1°. Nederlandsche Staats-Courant.
2°. Nieuwe Amsterdamsche Courant en Algemeen Handelsblad.
3°. Haarlemsche Courant.
4°. Nieuwe Rotterdamsche Courant.
5°. Journal des Débats Politiques et Littéraires.
6°. Le Commerce Belge.

1°. De lees-abonnementen van de DAGBLADEN kunnen voor niet minder dan voor 3 maanden genomen worden.

2°. De tijd van lezing wordt, zoo veel doenlijk, tot genoegen der Geabonneerden geschikt.

3°. Een naauwlettend persoon is uitsluitend met de rondbrenging belast en stelt zich verantwoordelijk voor de geregelde bezorging der *Dagbladen.*

Bij Bovengemelden is tevens gelegenheid tot het abonneren voor het lezen der BOEKWERKEN, in hunne

Nederduitsche en Fransche Leesbibliotheek,
Bestaande uit ruim vijf duizend Boekdeelen.

De Voorwaarden zijn: Voor 14 dagen 50 Cent, eene maand *f* 1,00, 3 maanden *f* 2,75, 6 maanden *f* 5,00, een jaar *f* 9,00. Een en ander breedvoerig in den Catalogus der Bibliotheek vermeld.

Te BREDA. bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.